

WICEPREZES
NAJWYŻSZEJ IZBY KONTROLI
MAŁGORZATA MOTYLOW

KGP.410.001.02.2023

Pani Anna Moskwa
Minister Klimatu i Środowiska
Ministerstwo Klimatu i Środowiska
ul. Wawelska 52/54
00-922 Warszawa

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/23/001 Wykonanie budżetu państwa w 2022 r. w części 47-Energia
(zmienione zgodnie z treścią
uchwały Kolegium Najwyższej Izby Kontroli Nr 31/2023 z dnia 24 maja 2023 r.)

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Ministerstwo Klimatu i Środowiska ¹ , ul. Wawelska 52/54, 00-922 Warszawa
Kierownik jednostki kontrolowanej	Anna Moskwa, Minister Klimatu i Środowiska, od 26 października 2021 r.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ²
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Departament Gospodarki Skarbu Państwa i Prywatyzacji
Kontroler/Kontrolerzy	<ol style="list-style-type: none"> 1. Milena Tymendorf, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr KGP/13/2023 z 12 stycznia 2023 r. 2. Małgorzata Duraj, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr KGP/7/2023 z 11 stycznia 2023 r. 3. Bartłomiej Piasecki, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr KGP/9/2023 z 11 stycznia 2023 r. 4. Anna Noworyta, starszy inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr KGP/8/2023 z 11 stycznia 2023 r.

(akta kontroli str. 1-8)

II. Cel i zakres kontroli

Cel kontroli Celem kontroli było dokonanie oceny wykonania budżetu państwa na rok 2022, pod względem legalności, celowości, rzetelności i gospodarności działań podejmowanych przez dysponenta części budżetowej 47-Energia.

Ocenie podlegały w szczególności:

- realizacja wydatków budżetu państwa i budżetu środków europejskich, w tym rzeczowe efekty uzyskane w wyniku realizacji zadań finansowanych ze środków publicznych,
- sporządzenie rocznych sprawozdań budżetowych oraz sprawozdań za IV kwartał 2022 r. w zakresie operacji finansowych,
- system kontroli zarządczej w zakresie prawidłowości sporządzania sprawozdań,
- nadzór i kontrola sprawowane przez dysponenta części budżetu państwa w trybie art. 175 ust.1 i 2 ustawy o finansach publicznych³, w tym:
  - a) nadzór nad wykonaniem planów finansowych podległych jednostek,
  - b) nadzór nad wykorzystaniem i rozliczeniem dotacji wypłaconych z budżetu państwa w części budżetowej 47-Energia.

Ponadto przeprowadzono analizę porównawczą danych ujętych w rocznym sprawozdaniu Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych z wynikami roku ubiegłego.

¹ Dalej: Ministerstwo lub MKiŚ.

² Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: ustawa o NIK.

³ Dz. U. z 2022 r. poz. 1634, ze zm.; dalej: ufp.

Zakres kontroli	<p>Podstawą sformułowania oceny wymienionych wyżej obszarów były ustalenia dokonane w wyniku następujących działań kontrolnych:</p> <ul style="list-style-type: none"> – analiza realizacji wydatków budżetu państwa i budżetu środków europejskich, w tym efektów uzyskanych w wyniku wydatkowania środków, – kontrola prawidłowości zmian budżetu dokonywanych w części 47 – Energia w trakcie roku budżetowego, – kontrola prawidłowości zmian wynikających z podziału rezerw celowych, – kontrola prawidłowości dokonanych blokad, – kontrola przestrzegania ustalonych dla części 47 – Energia limitów wydatków, w tym – limitów środków na wynagrodzenia, – kontrola wykorzystania środków otrzymanych z rezerw budżetowych, – szczegółowa analiza wybranej próby wydatków dysponenta III stopnia, – szczegółowa analiza wybranej próby wydatków, które w 2021 r. nie wygasły z upływem roku budżetowego, – kontrola prawidłowości udzielania i realizacji wybranych zamówień publicznych, – analiza przyznania, wykorzystania i rozliczenia wybranych dotacji, – analiza stanu zobowiązań, – analiza prawidłowości sporządzenia wybranych sprawozdań, – analiza stosowanych przez dysponenta procedur kontroli zarządczej dotyczących sporządzania sprawozdań, analiza stosowanych przez dysponenta instrumentów nadzoru nad wykonaniem budżetu państwa i budżetu środków europejskich przez podległe jednostki finansowane w ramach części 47 – Energia. <p>Opis ustaleń kontrolnych przedstawiono w części IV. <i>Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej kontrolowanej działalności.</i></p>
-----------------	---

III. Ocena ogólna⁴ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA	<p>Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie budżetu państwa w 2022 r. w części 47 – Energia wykonanie planu finansowego na 2022 r. Ministerstwa Klimatu i Środowiska.</p>
Uzasadnienie oceny ogólnej	<p>W toku wymienionych wyżej działań kontrolnych nie stwierdzono nieprawidłowości, z wyjątkiem niedokonania aktualizacji polityki rachunkowości dysponenta trzeciego stopnia w zakresie Zakładowego Planu Kont⁵.</p> <p>Analiza porównawcza danych ujętych w rocznym sprawozdaniu Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych z wynikami roku ubiegłego nie wykazała nieprawidłowości.</p> <p>Poddane kontroli zamówienia publiczne zostały zrealizowane zgodnie z przepisami ustawy prawo zamówień publicznych⁶. Zbadane wydatki z budżetu państwa zostały dokonane w sposób legalny i celowy.</p> <p>Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia działania nadzorcze sprawowane przez dysponenta I stopnia.</p>

⁴ W kontroli wykonania budżetu państwa w 2022 r. Najwyższa Izba Kontroli stosuje następujące oceny: pozytywna i negatywna. W przypadku gdy nie zostały spełnione kryteria ani dla oceny pozytywnej, ani dla negatywnej stosuje się ocenę w formie opisowej.

⁵ Nieprawidłowość opisana w pkt 3 Sprawozdawczość.

⁶ Dz. U. z 2022 r. poz. 1710 ze zm., dalej również pzp lub ustawa pzp.

Stwierdzony w toku kontroli przypadek nieterminowej wypłaty dotacji w 2022 r. (dwudniowe opóźnienie w wypłacie dotacji celowej⁷, co było niezgodne z postanowieniami podpisanej umowy dotacji) nie wpłynęła na prawidłowość wydatków w tym zakresie.

Najwyższa Izba Kontroli opiniuje pozytywnie prawidłowość rocznych sprawozdań budżetowych za 2022 r. oraz sprawozdań za IV kwartał 2022 r. w zakresie operacji finansowych, sporządzonych przez dysponentów pierwszego i trzeciego stopnia części 47–Energia oraz pozytywnie ocenia działania nadzorcze sprawowane przez tych dysponentów. Stwierdzona w toku kontroli nieprawidłowość dotycząca Zakładowego Planu Kont dysponenta trzeciego stopnia nie wpłynęła na prawidłowość danych wykazywanych w sporządzonych przez niego sprawozdaniach.

W ramach kontroli nie sprawdzano prawidłowości prowadzenia ksiąg rachunkowych.

IV. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej⁸ kontrolowanej działalności

Dochody budżetowe

OBSZAR
Opis stanu
faktycznego

Z zaplanowanych w ustawie budżetowej na 2022 r.⁹ dochodów budżetowych w wysokości 1 187,0 tys. zł uzyskano dochody w kwocie 2 565,9 tys. zł, co stanowiło 216,2% kwoty planowanej i 116,7% dochodów zrealizowanych w 2021 r. (2 199,0 tys. zł).

Dochody osiągnięto głównie w dziale 900-Gospodarka komunalna i ochrona środowiska w łącznej wysokości 2 456,7 tys. zł¹⁰. Stanowiło to 161,1% dochodów osiągniętych w 2021 r. (1 525,0 tys. zł). Zrealizowane w tym dziale dochody stanowiły 95,7% dochodów części 47-Energia.

Ponadto w 2022 r., osiągnięto dochody w dziale 750-Administracja publiczna¹¹ w wysokości 86,4 tys. zł (przy planowanych 29,0 tys. zł), w dziale 150-Przetwórstwo

⁷ Na podstawie umowy dotacji nr 26/DB/2022 z dnia 25 marca 2022 r. na kwotę 21,9 tys. zł.

⁸ Oceny częściowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena częściowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁹ Ustawa budżetowa na rok 2022 z dnia 17 grudnia 2021 r. (Dz.U. z 2022 r. poz. 270 ze zm.), dalej także: ustawa budżetowa na rok 2022.

¹⁰ Dochody w dziale 900 Gospodarka komunalna i ochrona środowiska rozdział 90011-Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej osiągnięto głównie w §0909-Wpływy z odsetek od dotacji oraz płatności wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem lub wykorzystanych z naruszeniem procedur, o których mowa w art. 184 ufp, pobranych nienależnie lub w nadmiernej wysokości, w kwocie 439,5 tys. zł, co stanowiło 103,2 % dochodów uzyskanych w 2021 r. (426,0 tys. zł). W paragrafie tym dochodów nie zaplanowano. W § 0929-Wpływy z pozostałych odsetek, w kwocie 2 017,1 tys. zł, co stanowiło 183,5 % planu na 2022 r. (1 158,0 tys. zł) i 174,2 % dochodów uzyskanych w 2021 r. (1 099,0 tys. zł).

¹¹ Dochody w dziale 750-Administracja Publiczna, rozdział 75001 Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej osiągnięto głównie w § 950 Wpływy z tytułu kar i odszkodowań wynikających z umów w wysokości 35,5 tys. zł, w § 940 Wpływy z rozliczeń/zwrotów z lat ubiegłych w wysokości 31,1 tys. zł oraz w § 959 Wpływy z tytułu kar i odszkodowań wynikających z umów w wysokości 18,5 tys. zł.

przemysłowe¹² – 22,5 tys. zł oraz w dziale 500-Handel¹³ – 0,4 tys. zł (w obu tych działach nie planowano dochodów).

Należności na koniec 2022 r. wyniosły 26 802,8 tys. zł, co stanowiło 123,2% należności na koniec 2021 r. (21 752,7 tys. zł).

Wykazane w sprawozdaniu Rb-27 na koniec 2022 roku należności pozostałe do zapłaty:

- 25 770 370,89 zł - odsetki karne od płatności budżetu europejskiego naliczone beneficjentom POLiŚ sektor Energetyka w związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami podczas realizacji projektów (klasyfikacja budżetowa: 47.150.15095.0909).
- 11,60 zł – należności od Ekospot Sp. z o.o. - beneficjenta POLiŚ Sektor Energetyka z tytułu zwrotu kosztów upomnienia, wynikające z Upomnienia nr 1 z dnia 19.10.2016 r. nr DFE-IV-63650-59/4/16.;
- 1 032 403,00 zł - odsetki karne od płatności budżetu europejskiego naliczone beneficjentom POLiŚ sektor Energetyka w związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami podczas realizacji projektów (klasyfikacja budżetowa 47.900.90011.0909).

w tym wykazane w sprawozdaniu Rb-27 na koniec 2022 roku zaległości netto:

- 24 409 705,89 zł - odsetki karne od płatności budżetu europejskiego naliczone beneficjentom POLiŚ sektor Energetyka w związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami podczas realizacji projektów
- 11,60 zł – należności od Ekospot Sp. z o.o. - beneficjenta POLiŚ Sektor Energetyka, z tytułu zwrotu kosztów upomnienia.

Ujęte w Rb-27 należności pozostałe do zapłaty dotyczą spraw, w stosunku do których toczą się postępowania administracyjne i sądowe w związku z koniecznością zwrotu przez Beneficjentów otrzymanego dofinansowania UE wraz z odsetkami.

(akta kontroli str. 30-41, 52-59, 434-450, 1079-1095, 1098-1148, 1216-1226, 1242-1253, 1276-1293 – pliki: 001-046)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie budżetu państwa w 2022 r. przez kontrolowaną jednostkę w zakresie uzyskania dochodów.

OBSZAR

2. Wydatki

2.1 Wydatki budżetu państwa

Opis stanu
faktycznego

W ustawie budżetowej na rok 2022 ustalono wydatki budżetu państwa w części 47-Energia w kwocie 113 846,0 tys. zł. W trakcie roku limit wydatków został zwiększony

¹² Dochody w dziale 150-Przetwórstwo przemysłowe, rozdział 15095-Pozostała działalność, prawie 100,0% w kwocie 21,9 tys. zł osiągnięto w § 0909-Wpływy z odsetek od dotacji oraz płatności wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem lub wykorzystanych z naruszeniem procedur, o których mowa w art. ustawy, pobranych nienależnie lub w nadmiernej wysokości.

¹³ Dochody w dziale 500-Handel, rozdział 50004 Utrzymanie obowiązkowych zapasów paliw ciekłych, 100% dochodów tj. w kwocie 0,4 tys. zł osiągnięto w § 630 Wpływy z tytułu opłat i kosztów sądowych oraz innych opłat uiszczanych na rzecz Skarbu Państwa z tytułu postępowania sądowego.

(per saldo) na podstawie decyzji Ministra Finansów oraz Ministra Klimatu i Środowiska¹⁴: o 28 069,4 tys. zł (24,7%), do kwoty 141 915,4 tys. zł.

Zwiększeń limitu wydatków z rezerw celowych dokonano na podstawie 11 decyzji Ministra Finansów o łączną kwotę 27 007,9 tys. zł, zaś zmniejszeń na podstawie czterech decyzji, na łączną kwotę 923,4 tys. zł (w tym jedna dotyczyła jednocześnie zmniejszenia i zwiększenia limitu, jednak ostateczna kwota limitu w wyniku tej decyzji została zmniejszona o kwotę 562,2 tys. zł). Dodatkowo na podstawie czterech decyzji, dokonano zarówno zmniejszeń, jak i zwiększeń limitu wydatków o tę samą kwotę, w związku z powyższym nie miały one wpływu na kwotę limitu. Ostatecznie (per saldo) zwiększono limit o łączną kwotę 26 084,5 tys. zł. Dodatkowo decyzjami Ministra KiŚ limit wydatków per saldo został zmniejszony na łączną kwotę 139,5 tys. zł. Ponadto decyzją Ministra Finansów¹⁵ zmniejszono limit wydatków o kwotę 1 375,6 tys. zł z przeznaczeniem na rezerwę na wpłatę do Funduszu Przeciwdziałania COVID-19.

Kwoty rezerw celowych były przeznaczone na:

- poz. 20 – sfinansowanie dodatków służby cywilnej (wraz z pochodnymi) dla ośmiu urzędników służby cywilnej (dwie decyzje Ministra Finansów) – łącznie 47,1 tys. zł;
- poz. 44 – sfinansowanie kosztów nieplanowanego odbioru odpadów promieniotwórczych przez Zakład Unieszkodliwiania Odpadów Promieniotwórczych¹⁶ (dwie osobne decyzje Ministra Finansów) – łącznie 27,8 tys. zł (korekta decyzji (-) 2,9 tys. zł); korekta decyzji została dokonana w związku z niższą niż zakładano ilością przejętych źródeł promieniowania;
- poz. 60 – środki dla ZUOP na dotację podmiotową, na pokrycie kosztów bieżącej działalności, w tym m.in. zapewnienie ciągłości funkcjonowania zakładu, odbioru odpadów promieniotwórczych z medycyny i nauki, utrzymanie infrastruktury technicznej i sprzętowej niezbędnej do postępowania z odpadami promieniotwórczymi i wypalonym paliwem jądrowym – łącznie 1 000,0 tys. zł; przeznaczenie środków na wskazany cel zostało pozytywnie zaopiniowane przez Komisję Finansów Publicznych¹⁷;
- poz. 65 – realizację zadań wynikających z programu wieloletniego pod nazwą „Program polskiej energetyki jądrowej” – łącznie 23 500,0 tys. zł;
- poz. 59 – dofinansowanie zadań z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej – łącznie 2 425,9 tys. zł (korekty łącznie na (-) 913,4 tys. zł).

(akta kontroli str. 410-413, 1299-1302, 1304, 1457 – plik 027)

W 2022 r. Minister Finansów zwiększał limit wydatków ze środków rezerwy ogólnej o kwotę 3 500,0 tys. zł. Na podstawie wniosku MKiŚ z dnia 16 września 2022 r.¹⁸ decyzją z dnia 19 września 2022 r.¹⁹ w związku z zarządzeniem nr 310 Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 września 2022 r. w sprawie przyznania Ministrowi Klimatu i Środowiska, z ogólnej rezerwy budżetowej, środków finansowych, z przeznaczeniem na pokrycie kosztów zadań związanych z realizacją kampanii informacyjnej, dotyczącej dodatku węglowego i dodatku do innych źródeł ciepła Minister Finansów zdecydował o zwiększeniu limitu wydatków w budżecie na 2022 r.

¹⁴ Dalej: Ministra KiŚ.

¹⁵ Nr MF/BP4.4143.16.6.2022.RC z dnia 22 grudnia 2022 r.

¹⁶ Dalej: ZUOP.

¹⁷ Opinia nr 211 uchwalona na posiedzeniu w dniu 28 września 2022 r.

¹⁸ Znak: 47.4143.1.41.2022.WMF-A.

¹⁹ Nr: MF/FG4.4143.3.198.2022.MF.3429

(w rozdziale 75001 Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej, paragraf 4000 Grupa wydatków bieżących jednostki). Środki były przeznaczone na pokrycie kosztów zadań związanych z realizacją kampanii informacyjnej, dotyczącej dodatku węglowego i dodatku do innych źródeł ciepła (rozdział 75001 Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej, paragraf 4300 Zakup usług pozostałych). Środki na te zadania, zgodnie z wnioskiem MKiŚ o uruchomienie środków rezerwy ogólnej, nie mogły się znaleźć w planie wydatków Ministerstwa ze względu na wejście w życie w dniu 12 sierpnia 2022 r., tj. już w czasie trwania roku budżetowego, ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r o dodatku węglowym²⁰ oraz procedowaną wówczas ustawą o dodatku do innych źródeł ciepła²¹.

W wyniku szczegółowego badania wydatków z rezerwy ogólnej stwierdzono, że wydatki zostały przeznaczone na zakup czasu antenowego na potrzeby emisji spotów telewizyjnych i radiowych w ramach Rządowej Tarczy Energetycznej (realizowane przez TVP, Polsat, TV Puls, Radio Zet, RMF oraz Polskie Radio). Łączne wydatki ze środków rezerwy wyniosły 3 498,2 tys. zł (99,9% przyznanych środków) i były poniesione na zadania wskazane we wniosku MKiŚ o uruchomienie środków rezerwy ogólnej oraz w decyzji Ministra Finansów przyznającej środki.

(akta kontroli str. 1303, 1410-1411, 1436 – pliki: 027, 045, 072)

W wyniku szczegółowego badania wydatków rezerw celowych: poz. 20, poz. 44, poz. 59 i poz. 60 (o łącznej wartości 1 595,1 tys. zł, co stanowi 5,6% łącznej wartości kwot zwiększających plan środkami rezerw) stwierdzono, że:

- rezerwa celowa, poz. 20 – środki w kwocie 41,4 tys. zł przyznane decyzją Ministra Finansów²² były przeznaczone na sfinansowanie dodatków służby cywilnej oraz dodatkowego wynagrodzenia rocznego (wraz z pochodnymi) dla trzech urzędników służby cywilnej mianowanych z dniem 1 grudnia 2021 r., zatrudnionych w MKiŚ. Wykorzystanie środków na ten cel wyniosło 38,9 tys. zł (94% przyznanych środków). Niepełne wykorzystanie środków rezerwy było spowodowane rozwiązaniem stosunku pracy przez jednego z urzędników. Środki w kwocie 5,71 tys. zł przyznane decyzją Ministra Finansów²³ były przeznaczone na sfinansowanie dodatków służby cywilnej (wraz z pochodnymi) dla pięciu urzędników służby cywilnej przewidzianych do mianowania z dniem 1 grudnia 2022 r., zatrudnionych w MKiŚ. Zrealizowano wydatki na kwotę 4,57 tys. zł (80% przyznanych środków rezerwy). Brak pełnej realizacji założonych wydatków był spowodowany przejściem jednego z urzędników na urlop rodzicielski.
- rezerwa celowa, poz. 44 – w ramach rezerwy sfinansowano wydatki na zadanie polegające na nieplanowanym odbiorze odpadów promieniotwórczych przez ZUOP. Środki zostały przekazane ZUOP na podstawie dwóch umów dotacji²⁴ w kwotach: 21,9 tys. zł oraz 5,9 tys. zł²⁵ (w sumie 27,8 tys. zł). Decyzja Ministra Finansów²⁶ przyznająca środki

²⁰ Dz. U. z 2023 r. poz. 141 ze zm.

²¹ Ustawa z dnia 15 września 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach w zakresie niektórych źródeł ciepła w związku z sytuacją na rynku paliw (Dz. U. poz. 1967 ze zm.).

²² Decyzja z dnia 13 kwietnia 2022 r., nr MF/FG4.4143.3.79.2022.MF.1025.

²³ Decyzja z dnia 14 października 2022 r., nr MF/FG4.4143.3.228.2022.MF.4541.

²⁴ Umowa nr 26/DB/2022 z dnia 25 marca 2022 r. oraz umowa nr 60/DB/2022 z dnia 18 listopada 2022 r.

²⁵ Przyznana decyzją MF z dnia 10 października 2022 r., nr MF/FG4.4143.3.187.2022.MF.3231.

²⁶ Decyzja z dnia 14 lutego 2022 r., nr MF/FG4.4143.3.25.2022.MF.221.

rezerwy w kwocie 21,9 tys. zł była korygowana decyzją Ministra Finansów²⁷ zmniejszającą limit wydatków o kwotę 2,9 tys. zł ze względu na mniejszą niż pierwotnie planowano ilość przejętych źródeł promieniowania. Łącznie wydatki na to zadanie wyniosły 24,9 tys. zł (tj. 89,6% pierwotnie zakładanej wartości).

- rezerwa celowa, poz. 59 – środki w kwocie 548 tys. zł²⁸ przyznane decyzją Ministra Finansów²⁹ zostały przeznaczone na dofinansowanie zadań z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej, w tym ekspertyzy, analizy oraz wydatki na organizację konferencji. Decyzja była korygowana decyzją Ministra Finansów³⁰ o kwotę (-) 294,8 tys. zł do kwoty 253,2 tys. zł ze względu na niższe niż pierwotnie planowano koszty ekspertyz. W ramach tej rezerwy wydatkowano 245,6 tys. zł (44,8% przyznanej kwoty i 97% kwoty po korekcie). Niepełne wydatkowanie związane było z oszczędnościami przy realizacji zadania polegającego na organizacji Konferencji Stron Porozumienia sektora na rzecz rozwoju gospodarki wodorowej.
- rezerwa celowa, poz. 60 – środki rezerwy były przeznaczone dla ZUOP na dotację podmiotową na pokrycie kosztów bieżącej działalności, w tym m.in. zapewnienie ciągłości funkcjonowania zakładu, odbioru odpadów promieniotwórczych z medycyny i nauki, utrzymanie infrastruktury technicznej i sprzętowej niezbędnej do postępowania z odpadami promieniotwórczymi i wypalonym paliwem jądrowym. Przyznana decyzją Ministra Finansów³¹ kwota wyniosła 1 000 tys. zł i została w całości wykorzystana na zaplanowane zadania.

(akta kontroli str. 1410-1413, 1430-1432, 1436 – pliki: 014-015, 029, 038, 040, 046-047, 1457 – pliki 031-032)

Wydatki budżetu państwa w 2022 r. w części 47 – Energia zostały zrealizowane w kwocie 137 907,2 tys. zł (nie było wydatków niewygasających z końcem 2022 roku), co stanowiło 97,2% planu po zmianach (141 915,4 tys. zł). W 2022 r. zrealizowane wydatki były niższe o 93 760,7 tys. zł, tj. o 40,5% niż wykonanie bez uwzględnienia wydatków niewygasających w 2021 r.³² oraz niższe o 97 099,2 tys. zł, tj. o 41,3% niż wykonanie z wydatkami niewygasającymi w 2021 r.³³.

Najwyższe kwotowo wydatki budżetu państwa poniesiono w ramach następujących rozdziałów i paragrafów:

- rozdział 15021 Program polskiej energetyki jądrowej, paragraf 4300 Zakup usług pozostałych – 20 875,9 tys. zł;
- rozdział 15095 Pozostała działalność, paragraf 4520 Opłaty na rzecz budżetów jednostek samorządu terytorialnego – 10 500 tys. zł;
- rozdział 75001 Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej, paragraf 4020 Wynagrodzenia osobowe członków korpusu służby cywilnej – 18 606,3 tys. zł;

²⁷ Decyzja z dnia 24 sierpnia 2022 r. nr MF/FG4.4143.3.25.2022.MF.221.K01.

²⁸ W ramach poz. 59 kontroli poddano wydatki z rezerwy poz. 59 przyznane jedną decyzją, spośród trzech decyzji przyznających środki z tej pozycji.

²⁹ Decyzja z dnia 12 sierpnia 2022 r., nr MF/FG2.4143.3.173.2022.MF.2848.

³⁰ Decyzja z dnia 27 grudnia 2022 r., nr MF/FG2.4143.3.173.2022.MF.2848.K01.

³¹ Decyzja z dnia 20 września 2022 r., nr MF/FG2.4143.3.231.2022.MF.3690.

³² Wykonanie wydatków w 2021 r. bez wydatków niewygasających wyniosło 231 667,9 tys. zł.

³³ Wykonanie wydatków w 2021 r. wraz z wydatkami niewygasającymi wyniosło 235 006,4 tys. zł.

- rozdział 75001 Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej, paragraf 4540 Składki do organizacji międzynarodowych – 20 015,5 tys. zł;
- rozdział 90011 Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, paragraf 2008 Dotacja celowa w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 3 oraz ust. 3 pkt 5 i 6 ufp, lub płatności w ramach budżetu środków europejskich – 9 891,8 tys. zł.

(akta kontroli str. 410-413, 1320-1324)

Struktura wydatków w 2022 r. według grup ekonomicznych przedstawiała się następująco: dotacje i subwencje – 30 520,8 tys. zł (99,9% planu po zmianach oraz 20% wykonania w 2021 r.), świadczenia na rzecz osób fizycznych – 10,6 tys. zł (92,2% planu po zmianach oraz 65,4% wykonania w 2021 r.), wydatki bieżące jednostek budżetowych – 105 501,4 tys. zł (96,4% planu po zmianach oraz 127,9% wykonania w 2021 r.), wydatki majątkowe 522,2 tys. zł³⁴ (100% planu po zmianach oraz 60,1% wykonania w 2021 r.), współfinansowanie projektów z udziałem środków Unii Europejskiej 28 393,2 tys. zł (97,5 % planu po zmianach i 110,5% wykonania z 2021 r.).

Zgodnie z wyjaśnieniami Dyrektor Generalnej MKiŚ³⁵ niepełna realizacja wydatków w stosunku do planu była spowodowana m.in.: niższymi niż pierwotnie planowano wydatkami i kosztami finansowanych zadań (dodatków zadaniowych, zleceń dla ekspertów, delegacji; rezygnacji z realizacji części zadań (np. remontów) ze względu na wzrost cen towarów i usług; mniejszym niż zakładano zainteresowaniem szkoleniami; niższymi rzeczywistymi wydatkami niż zakładane (w przypadku wpłat na pracownicze plany kapitałowe).

(akta kontroli str. 1317-1319, 1418-1423, 1457 – plik 053)

Wydatki bieżące

Wydatki bieżące MKiŚ w 2022 r. osiągnęły poziom 105 501,4 tys. zł (stanowiły 96,4 % planu po zmianach oraz 127,9% wykonania w 2021 r.). Największą grupę wydatków bieżących stanowiły wydatki w ramach paragrafu 4300 na zakup usług pozostałych (34 102,1 tys. zł), paragrafu 4520 opłaty na rzecz budżetów jednostek samorządu terytorialnego (10,5 tys. zł) oraz paragrafu 4540 składki na rzecz organizacji międzynarodowych (20 015,5 tys. zł).

Plan wydatków na wynagrodzenia po zmianach w kwotach 28 201,6 tys. zł – wydatki osobowe i uposażenia oraz 1 984,2 tys. zł – dodatkowe wynagrodzenie roczne, według Rb-70 za 2022 r., zrealizowano w wysokości 28 927 tys. zł, tj. 102,6% planu na wydatki osobowe i uposażenia oraz 1 984,2 tys. zł – dodatkowe wynagrodzenie roczne, tj. 100% planu. Zgodnie z wyjaśnieniami MKiŚ³⁶ wykonanie w 2022 r. wydatków w kwocie wyższej niż planowana wynikało z faktu poniesienia na ten cel wydatków ze środków niewygasających z końcem 2021 r., co było zgodne z wytycznymi zamieszczonymi na portalu Głównego Urzędu Statystycznego³⁷. W porównaniu do planu łącznie wydatki na wynagrodzenia w 2022 r. były wyższe niż w 2021 r. o 725,4 tys. zł, tj. o 2,6%.

³⁴ Kwota nie zawiera wydatków z budżetu środków europejskich.

³⁵ Pismo z dnia 29 marca 2023 r., znak DB-WSA.081.10.2023.PK 2554373.9746683.7845600.

³⁶ Pismo z dnia 23 marca 2023 r., znak DB-WSA.081.12.2023.ANT 2560204.9738538.7821971.

³⁷ <https://cs.stat.gov.pl/Rb-70/>.

Dyrektor Generalna Ministerstwa wyjaśniła³⁸, że wyższy poziom wydatków na wynagrodzenia w 2022 r. wynikał z nieuwzględnienia w planie po zmianach wynagrodzeń niewygasających, tj. środków przeznaczonych na specjalne dodatki motywacyjne, przyznanych na mocy ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na rok 2022³⁹, wypłaconych w 2022 r. w kwocie 1 109 tys. zł. Środki przeznaczone na specjalne dodatki motywacyjne, które nie zostały wykorzystane w 2021 r. stanowiły, zgodnie z ww. ustawą, wydatki niewygasające w roku budżetowym 2021 i mogły być wydatkowane do 30 listopada 2022 r.

Stan zatrudnienia na koniec 2022 r. w części 47 – Energia wynosił 248 osób w przeliczeniu na pełnozatrudnionych, w porównaniu do 216 osób według stanu zatrudnienia na koniec 2021 r., tj. był wyższy o 32 osoby (stanowił 114,8% stanu zatrudnienia na koniec 2021 r.). Zwiększenie zatrudnienia odnotowano w dwóch grupach pracowników⁴⁰, w jednej grupie⁴¹ stan zatrudnienia nie uległ zmianie w porównaniu z 2021 r. Przeciętne zatrudnienie w 2022 r. wynosiło 223 osób.

Według wyjaśnień Dyrektor Generalnej Ministerstwa⁴² wzrost poziomu zatrudnienia w 2022 r. wynikał z obsadzenia wolnych etatów. MKiŚ sukcesywnie prowadziło nabory, w wyniku których pozyskiwało nowych pracowników. Ponadto, zgodnie z wyjaśnieniami, na różnicę przeciętnego zatrudnienia w 2022 r. w stosunku do 2021 r. wpłynęła metodologia liczenia przeciętnego zatrudnienia określona w Rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 11 stycznia 2022 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej⁴³. Zgodnie z tymi przepisami do stanu zatrudnionych nie wliczało się osób, które nie otrzymywały za dany okres wynagrodzenia od zakładu pracy, tj. osób na urloпах bezpłatnych, wychowawczych i macierzyńskich oraz zasiłkach chorobowych⁴⁴, natomiast w ujęciu kwartalnym i rocznym liczba takich osób była zmienna.

(akta kontroli str. 1317-1319, 1330-1340, 1410-1423, 1457 – plik 053)

W 2022 r. pracownikom zatrudnionym w ramach części 47 wypłacono nagrody na łączną kwotę 982,1 tys. zł. W 2022 r. w MKiŚ z cz. 47 – Energia nie przyznawano nagród dla osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe.

W 2022 r. w MKiŚ z cz. 47 – Energia zatrudniano trzy osoby na umowy zlecenia, w tym jedna wykonywała zadania podstawowe⁴⁵, a dwie zadania pomocnicze⁴⁶. Wydatki z tego tytułu poniesione przez MKiŚ w 2022 r. wyniosły 12,1 tys. zł. Dodatkowo zatrudniano dwie osoby na inne umowy cywilne⁴⁷, których przedmiotem było świadczenie pracy przez osoby fizyczne, wydatki z tego tytułu wynosiły 1,6 tys. zł. Ponadto w 2022 r. MKiŚ zatrudniało dziewięć osób na umowy o dzieło i z tego tytułu poniesiono wydatki w kwocie 30,5 tys. zł.

(akta kontroli str. 1341-1342, 1410-1423, 1457 – plik 053)

³⁸ Pismo z dnia 29 marca 2023 r., znak DB-WSA.081.10.2023.PK 2554373.9746683.7845600.

³⁹ Dz.U. poz. 2445 ze zm.

⁴⁰ Status 01 – osoby objęte mnożnikowym systemem wynagrodzeń o 13 osób oraz status 03 – członkowie korpusu służby cywilnej o dziewięć osób.

⁴¹ Status 02 – osoby zajmujące kierownicze stanowiska państwowe.

⁴² Pismo z dnia 29 marca 2023 r., znak DB-WSA.081.10.2023.PK 2554373.9746683.7845600.

⁴³ Dz.U. poz. 144.

⁴⁴ § 16 pkt 9 lit. b. instrukcja sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetu państwa

⁴⁵ Umowa zlecenie powyżej sześciu miesięcy.

⁴⁶ Umowy zlecenie trwające w okresie 3-6 miesięcy lub powtarzane nieprzerwanie przez ten okres.

⁴⁷ Były to umowy zlecenia zawarte na okres krótszy niż trzy miesiące.

Wydatki majątkowe

Wydatki majątkowe wyniosły 562,6 tys. zł⁴⁸, tj. 98% kwoty wynikającej z planu wydatków majątkowych (575 tys. zł) zostały zrealizowane w działach: 750-Administracja publiczna oraz 150-Przetwórstwo przemysłowe. Były one zgodne z planem wydatków majątkowych.

Plan wydatków majątkowych podlegał trzynastu korektom, z czego pięć było zmniejszających, osiem zwiększających oraz jedna korekta nie wprowadziła zmian do kwoty wydatków majątkowych. Decyzja ta była wynikiem wejścia w życie rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 15 lipca 2022 r.⁴⁹. Zmiany planu wynikały między innymi z rezygnacji z części zamówienia *zakup infrastruktury sieciowej i serwerowej* o kwotę 194 tys. zł. Zwiększenia planu wydatków majątkowych wynikały między innymi z konieczności dokupienia praw autorskich na kwotę 170 tys. zł. Zwiększenie dotyczyło dokupienia praw autorskich, które w trakcie szacowania określano na kwoty nieprzekraczające 10 tys. zł, natomiast po wycenie przez oferentów kwoty te były przekraczane, co powodowało konieczność ujęcia w wydatkach majątkowych.

(akta kontroli str. 1054 plik 447)

Badanie wydatków bieżących

Szczegółowym badaniem objęto 31 wydatków na łączną kwotę 50 351,2 tys. zł, stanowiących 47,5% wydatków w części 47-Energia poniesionych przez dysponenta III stopnia w kwocie 106 034,3 tys. zł. Badana próba stanowiła pozapłacowe wydatki bieżące jednostek budżetowych. Próba do badań została wylosowana metodą monetarną⁵⁰. Ponadto, skontrolowano wydatki z dwóch umów na wynajem personelu, w zakresie IT na łączną kwotę 206,8 tys. zł⁵¹ dobranych w sposób celowy. Łączna wartość badanych wydatków u dysponenta III stopnia wyniosła 50 558,0 tys. zł, tj. 47,7% wydatków dysponenta III stopnia. Badanie wybranej próby wydatków pod kątem rzetelności skalkulowania, legalności, gospodarności, celowości i terminowości płatności mogących skutkować naliczeniem kar lub odsetek, nie wykazało działań dokonanych niezgodnie z obowiązującymi przepisami, niegospodarnych lub niesłużących realizacji celów jednostki.

(akta kontroli str. 1096-1097, 1149-1170, 1190-1202, 1212-1215, 1276-1293 – pliki: 047-066, 129-132)

Wydatki niewygasające z końcem roku 2021

Wydatki, które w 2021 r. nie wygasły z upływem roku budżetowego w kwocie planowanej 4 789,2 tys. zł (w dziale 750-Administracja publiczna i 150-Przetwórstwo

⁴⁸ Kwota zawiera wydatki budżetu środków europejskich.

⁴⁹ Rozporządzenie zmieniające rozporządzenie w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (Dz. U. poz. 1571).

⁵⁰ Losowego doboru próby wydatków do kontroli dokonano na podstawie wygenerowanych z systemu księgowego zapisów i dowodów księgowych odpowiadających pozapłacowym wydatkom budżetowym, z wyłączeniem także wydatków na świadczenia na rzecz osób fizycznych. Próba została wylosowana metodą monetarną (metoda statystyczna uwzględniająca prawdopodobieństwo wyboru proporcjonalnie do wartości transakcji).

⁵¹ Umowa BDG-WESI-74/2021 z dnia 06.10.2021 zawarta z Network Partners Tomasz Machnicki Sp. J. na wsparcie HelpDesk na kwotę 120,2 tys. zł oraz umowa BDG-WRSI-6/2022 z dnia 03.03.2022 zawarta z QNT Systemy Informatyczne Sp. z o.o. na utrzymanie Zintegrowanego Systemu Wspomagającego Zarządzanie Zasobami Ministerstwa Klimatu i Środowiska na kwotę 86,6 tys. zł.

przemysłowe), zostały ujęte w rozporządzeniu⁵² i wydatkowane w kwocie 3 338,5 tys. zł.

W ramach weryfikacji wydatków niewygasających zbadano 653,7 tys. zł planowanych wydatków, co stanowi 14% wszystkich planowanych wydatków niewygasających. W badanej próbie kwota rzeczywiście wydatkowana wyniosła 244,7 tys. zł, co stanowiło 37,5% planowanej kwoty wydatków niewygasających wziętych do próby oraz 7,5% kwoty rzeczywiście poniesionych wszystkich wydatków niewygasających. Niewykonana kwota wydatków niewygasających wynika głównie z przyjęcia do badania wydatku na remont pomieszczeń w budynku MKiŚ, który po przeprowadzeniu dwóch nieudanych postępowań przetargowych został zrealizowany w znacznie mniejszym zakresie względem planowanego. Kwota niewykonanych zadań wynosi zatem 1 450,7 tys. zł, co stanowi 30,3% planu wydatków niewygasających.

Niewykonanie wydatków dotyczy w szczególności niżej wymienionego zadania:

- *Remonty pomieszczeń w budynku Ministerstwa Klimatu i Środowiska – (400 tys. zł w części 47-Energia § 4270 zakup usług remontowych).* Zadanie dotyczyło remontu łazienek w pionie E damska i męska oraz łazienki dodatkowe w budynku MKiŚ i pierwotnie zostało zaplanowane do realizacji na 2021 r., jednak z uwagi na fakt, że w postępowaniu o zamówienie publiczne nie wpłynęła żadna oferta, postępowanie zostało unieważnione. Ministerstwo podjęło kolejną próbę wyłonienia wykonawcy rozpoczynając negocjacje z oferentami w trybie zamówienia z wolnej ręki. Jednak kwoty z kosztorysów proponowanych przez oferentów znacznie przekraczały wielkość środków, jakie Ministerstwo planowało przeznaczyć na to zadanie. Zadanie zostało zrealizowane w zmniejszonym zakresie na podstawie zleceń nieprzekraczających kwoty 10 tys. zł. W związku z powyższym z kwoty planowanej 400 tys. zł wykonano prace remontowe o wartości 18,8 tys. zł, tj. 4,7%.

Szczegółowym badaniem objęto wykonanie poniższych zadań sfinansowanych w ramach wydatków niewygasających w 2021 r.:

- *Kampania informacyjna dotycząca dodatków osłonowych –* Wydatek ten został ujęty w rozporządzeniu RM z 21 grudnia 2021 r. w kwocie 1 700 tys. zł (§ 4300). Z tej kwoty wykonano 1 672,1 tys. zł (98,4%). Wydatek ten był zgodny z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 21 grudnia 2021 r. w sprawie wydatków budżetu państwa, które w roku 2021 nie wygasają z upływem roku budżetowego. Na Kampanię informacyjną składało się dziewięć umów na emisję spotów radiowych, telewizyjnych promujących możliwość skorzystania z dodatków osłonowych. Badaniu poddano umowę na kwotę 99,9 tys. zł, w której naliczono kary umowne za nienależyte wykonanie umowy oraz pomniejszono wynagrodzenie za nieosiągnięcie wskaźnika GRP przewidzianego na poziomie 223,5 na dzień zakończenia emisji spotu. Wskaźnik GRP osiągnięty przez wykonawcę umowy wyniósł 162, za co pomniejszono wynagrodzenie o kwotę 27,8 tys. zł. Ponadto raport końcowy z przebiegu emisji został dostarczony osiem dni po terminie wynikającym z umowy, przez co MKiŚ naliczyło karę umowną w kwocie 4 tys. zł. Pomniejszenie wynagrodzenia nastąpiło zgodnie z paragrafem 5

---

⁵² Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 21 grudnia 2021 r. w sprawie wydatków budżetu państwa, które w roku 2021 nie wygasają z upływem roku budżetowego (Dz. U. poz. 2407).

ust. 2 umowy z wykonawcą i nie stanowiło kary umownej. Wykonawca wystawił fakturę na kwotę (72,2 tys. zł) pomniejszoną z powodu nieosiągnięcia wskaźnika GRP, która dodatkowo została zmniejszona o kwotę naliczonych kar umownych. W wyniku powyższych czynności płatność dla wykonawcy wyniosła 68,2 tys. zł.

- *Zakup aparatury służącej do monitorowania skażeń izotopami alfa promieniotwórczymi.* Wydatek ten został ujęty w rozporządzeniu RM z 21 grudnia 2021 r. w kwocie 163 tys. zł (§ 6230). Kwota została wydatkowana w całości w ramach udzielonej dotacji celowej w dniu 11 maja 2022 r. Wydatek ten był zgodny z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 21 grudnia 2021 r. w sprawie wydatków budżetu państwa, które w roku 2021 nie wygasają z upływem roku budżetowego. W dniu 1 czerwca 2022 r. MKiŚ zatwierdził raport końcowy z wykonania zadania w ramach podpisanej umowy dotacji.

(akta kontroli str.1054 pliki: 413-419, 433, 1529 – pliki: 001-007)

Dotacje budżetowe

W 2022 r. w części 47 – Energia zostało udzielonych 15 dotacji w łącznej kwocie 31 898,6 tys. zł. Trzy dotacje na łączną kwotę 2 823,4 tys. zł zostały wypłacone jako dofinansowanie projektów finansowanych ze środków UE, jedna dotacja podmiotowa dla ZUOP w kwocie 8 070,3 tys. zł, a pozostałe wypłaty w kwocie 21 004,9 tys. zł były dokonane jako dotacje celowe.

Największym beneficjentem wypłaconych dotacji były:

- Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej – łącznie 10 889,2 tys. zł;
- ZUOP – łącznie 8 095,2 tys. zł.

W wyniku badania próby dotacji – łącznie 13 389,9 tys. zł (42,01% wypłaconych dotacji)⁵³ stwierdzono, że:

1) Dotacja dla CLOR została udzielona na podstawie umowy dotacji celowej nr 35/DB/2022 z dnia 13 kwietnia 2022 r. na kwotę 235 tys. zł. Na jej podstawie wypłacono na rzecz CLOR środki w następujących terminach i kwotach: 21 kwietnia 2022 r. – 60,4 tys. zł; 15 lipca 2022 r. – 137,6 tys. zł; 14 października 2022 r. – 37,1 tys. zł. Daty i kwoty przekazane na rzecz jednostki były zgodne z podpisaną umową dotacji. Raport końcowy z realizacji zadań wynikających z umowy dotacji został przekazany 26 stycznia 2023 r. (wpływ do MKiŚ – 30 stycznia 2023 r.), tj. zgodnie z postanowieniami umowy dotacji. Wydatki zostały poniesione na zadania przewidziane w umowie: Utrzymanie wzorców promieniowania jonizującego Gamma, RTG, Skażenia, Radon, Beta, Neutronowego (117,5 tys. zł) oraz Utrzymanie i rozwój systemu zapewnienia jakości wzorcowania przyrządów dozymetrycznych (117,5 tys. zł). MKiŚ przekazał pismo w sprawie akceptacji raportu w dniu 17 lutego 2023 r., co było zgodne z umową. W dniu 4 stycznia 2023 r. CLOR dokonało zwrotu odsetek (w kwocie 0,01 tys. zł) narosłych na rachunku jednostki od środków dotacji, co było zgodne z wymogami wynikającymi z postanowień umowy dotacji.

⁵³ Dotacje wypłacone na rzecz: Narodowego Centrum Badań Jądrowych (dalej: NCBJ) – 4 500 tys. zł oraz 500 tys. zł; Centralne Laboratorium Ochrony Radiologicznej (CLOR) – 235 tys. zł; Instytut Nafty i Gazu – Państwowy Instytut Badawczy – 100 tys. zł; ZUOP – 8 070,3 tys. zł.

2) Dotacja dla NCBJ udzielona na podstawie umowy dotacji nr 28/DB/2022 z dnia 6 kwietnia 2022 r. w kwocie 4 500 tys. zł na realizację zadania pn. „Eksploatacja reaktora badawczego MARIA”. Środki dotacji były przekazywane w czterech transzach po 1 125 tys. zł każda. Pierwsza transza została wypłacona 11 kwietnia 2022 r., druga 15 kwietnia 2022 r., trzecia – 15 lipca 2022 r, a czwarta 14 października 2022 r., tj. zgodnie z terminami przewidzianymi w umowie dotacji. Ze środków dotacji poniesiono w 2022 r. wydatki w kwocie 4 500 tys. zł na realizację pięciu zadań przewidzianych w umowie: Bieżąca obsługa reaktora i kontrola urządzeń technologicznych (2 652,5 tys. zł); Wykonawstwo, remonty i naprawy w reaktorze, kontrola stanu materiałów technologicznych (913,1 tys. zł); Analizy bezpieczeństwa i pomiary w reaktorze (526,5 tys. zł); Zapewnienie bezpieczeństwa jądowego i ochrony radiologicznej przy kanałach poziomych reaktora (278,0 tys. zł); Zarządzanie jakością i bezpieczeństwem (129,8 tys. zł). Raport końcowy z realizacji zadania z dnia 30 stycznia 2023 r. (tj. w terminie zgodnym z postanowieniami umowy dotacji) został sporządzony i złożony w formie elektronicznej. Pismem z dnia 14 lutego 2023 r., tj. w terminie wynikającym z umowy, MKiŚ poinformował o akceptacji raportu. W dniu 10 stycznia 2023 r. NCBJ dokonało zwrotu odsetek (w kwocie 3,8 tys. zł) narosłych na rachunku jednostki od środków dotacji, co było zgodne z wymogami wynikającymi z postanowień umowy dotacji.

3) Dotacja dla NCBJ udzielona na podstawie umowy dotacji nr 31/DB/2022 z dnia 6 kwietnia 2022 r. na finansowanie zadania pn. „Zapewnienie bezpieczeństwa jądowego i ochrony radiologicznej oraz ochrony fizycznej obiektów jądowych i materiałów jądowych w Narodowym Centrum Badań Jądowych w Otwocku” na kwotę 500 tys. zł. Środki dotacji były przekazane NCBJ w czterech transzach po 125 tys. zł każda: pierwsza – 11 kwietnia 2022 r.; druga – 15 kwietnia 2022 r.; trzecia – 15 lipca 2022 r., tj. zgodnie z terminami ustalonymi w umowie dotacji. Środki dotacji zostały przeznaczone na sfinansowanie następujących zadań: Nadzór dozymetryczny i monitoring radiologiczny oddziaływania reaktora MARIA na środowisko w Świerku (156 tys. zł); Nadzór nad bezpieczeństwem jądowym i ochroną radiologiczną i nadzór nad przestrzeganiem traktatu o nierozprzestrzenianiu broni jądowej (100 tys. zł); Zapewnienie ochrony fizycznej materiałów i obiektów jądowych w NCBJ (244 tys. zł). Raport końcowy z realizacji zadania został sporządzony i złożony w wersji elektronicznej w dniu 24 stycznia 2023 r., tj. zgodnie z terminem wynikającym z umowy. MKiŚ wysłał informację nt. zatwierdzenia raportu końcowego w dniu 15 lutego 2023 r., dochowując terminu wynikającego z umowy. W dniu 10 stycznia 2023 r. NCBJ dokonało zwrotu odsetek (w kwocie 0,4 tys. zł) narosłych na rachunku jednostki od środków dotacji, co było zgodne z wymogami wynikającymi z postanowień umowy dotacji.

4) Dotacja została przekazana ZUOP na podstawie umowy dotacji nr 26/DB/2022 z dnia 25 marca 2022 r. w kwocie 21,9 tys. zł. Wypłata środków dotacji nastąpiła w dniu 6 kwietnia 2022 r., tj. dwa dni po terminie wynikającym z umowy dotacji – szczegóły zostały opisane w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*. Środki zostały przekazane na nieplanowany odbiór odpadów promieniotwórczych. Sprawozdanie z realizacji zadania wynikającego z umowy dotacji zostało przekazane przez ZUOP pismem z dnia 26 czerwca 2022 r., nr W/ZUOP/252/2022 GK.3120.3.2021, co było zgodne z postanowieniami umowy dotacji. Pismem z dnia 13 lipca 2022 r., tj. w terminie zgodnym z postanowieniami umowy, MKiŚ poinformował

o akceptacji Sprawozdania. W dniu 3 czerwca 2022 r. ZUOP zwrócił niewykorzystaną kwotę dotacji (2,9 tys. zł) na rachunek Ministerstwa, czym dotrzymał terminu na zwrot niewykorzystanych środków wynikającego z umowy.

5) Dotacja została udzielona ZUOP na podstawie umowy dotacji nr 60/DB/2022 z dnia 22 listopada 2022 r. na kwotę 5,9 tys. zł. Wyplata środków dotacji nastąpiła w dniu 28 listopada 2022 r., tj. zgodnie z postanowieniami umowy dotacji. Środki dotacji były przeznaczone na realizację zadania polegającego na nieplanowanym odbiorze odpadów promieniotwórczych od Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego. Sprawozdanie z realizacji zadania realizowanego na podstawie umowy dotacji zostało złożone w dniu 22 listopada 2022 r. (termin z umowy – 14 lutego 2023 r.). Pismem z dnia 9 marca 2023 r. MKiŚ poinformował o akceptacji Sprawozdania z realizacji zadania wynikającego z umowy dotacji, co było zgodne z postanowieniami umowy (30 dni od otrzymania sprawozdania).

6) Dotacja na rzecz INiG PIB została wypłacona na podstawie umowy dotacji nr 37/DB/2022 z dnia 13 czerwca 2022 r. na kwotę 100 tys. zł. Wyplata dotacji nastąpiła 21 czerwca 2022 r., tj. zgodnie z terminem wynikającym z umowy dotacji. Środki dotacji były przeznaczone na realizację zadań wynikających z pełnienia przez INiG PIB roli Instytucji Wdrażającej Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko. Zwrot niewykorzystanej dotacji (15,4 tys. zł) nastąpił w dniu 9 stycznia 2023 r., tj. w terminie zgodnym z postanowieniami umowy dotacji. Umowa dotacji nr 37/DB/2022 nie zawierała postanowień o konieczności zwrotu przez INiG PIB odsetek narosłych od środków dotacji na rachunku dotowanego. Zgodnie z wyjaśnieniami Naczelnik Wydziału Sprawozdawczości i Analiz w Departamencie Budżetu MKiŚ⁵⁴ odsetki nie były naliczane na rachunku pozostającym w dyspozycji INiG PIB, natomiast odpowiednie postanowienia wprowadzono w projekcie umowy dotacji z INiG PIB na 2023 r.

(akta kontroli str. 1345-1346, 1393-1395, 1396 – pliki 001-005, pliki 010-015, 1399-1401, 1426-1427, 1435, 1446 – pliki: 003-013, pliki:018-053, pliki: 071-087, pliki: 091-095, pliki: 103-113, 1457 – plik 019)

Blokady

Minister Klimatu i Środowiska 10 decyzjami podjętymi na podstawie art. 177 ust. 1 pkt 2 i 3 ufp, zablokował planowane wydatki na 2022 r. w części 47-Energia na kwotę 2 295 tys. zł, w tym: w dziale 750-Administracja publiczna 1 790,6 tys. zł, w dziale 150-Przetwórstwo przemysłowe 459,9 tys. zł, w dziale 900-Gospodarka komunalna i ochrona środowiska 8,1 tys. zł. Blokady te wynikały m.in. z braku możliwości dostarczenia sprzętu do końca roku dla Centralnego Laboratorium Ochrony Radiologicznej i Narodowego Centrum Badań Jądrowych (dział-150 Przetwórstwo przemysłowe) oraz z oszczędności w zakupach materiałów i usług biurowych, takich jak usługi pocztowe, kurierskie, a także z niższych wydatków na usługę wykonania odnaczeń (dział-750 Administracja publiczna).

Minister właściwy ds. energii każdorazowo wprowadzał do systemu Trezor informację o decyzji blokującej w dniu jej dokonania.

Minister właściwy ds. energii każdorazowo informował Ministra Finansów o blokadzie w dniu jej dokonania.

---

⁵⁴ Mail z dnia 27 marca 2023 r.

Minister Finansów w dniu 22 grudnia 2022 r.⁵⁵ rozdysponował kwotę 1 375,6 tys. zł z powyższych blokad, zmniejszając wydatki w części 47-Energia i dokonując przesunięcia zablokowanej kwoty do poz. 80 rezerwy celowej tworzonej z przeznaczeniem na dokonanie wypłaty do Funduszu Przeciwdziałania COVID-19.

Kontrolą objęto dokonaną w dniu 14 grudnia 2022 r, blokadę planowanych wydatków w łącznej kwocie 844,6 tys. zł (Decyzja 47.4143.12.2.2022.BD.PO IIS2014-2020, z dnia 14 grudnia 2022 r.), która stanowiła 36,7% łącznej wartości blokad dokonanych w 2022 r. We wnioskach o decyzje (dwa wnioski objęte jedną decyzją) blokujące środki na wydatki budżetowe dysponenta w sprawie blokowania planowanych na 2022 rok wydatków⁵⁶ wskazano, że zmniejszenie planu finansowego wynika z niższych niż pierwotnie szacowano wydatków przeznaczonych na realizację projektu *Plan działań dla sektora energetyki na lata 2021-2023*, w tym m.in: zakupu usług pozostałych, zakupu materiałów i wyposażenia, wynagrodzenia ekspertów, a także zmniejszenia wydatków na realizację szkoleń i innych form podnoszenia kwalifikacji przez pracowników korpusu służby cywilnej.

(akta kontroli str. 1040 – plik 68-69, 1054 – plik 435, 442, 443, 1394-1395, 1436 – pliki 006-007, 013, 1457 – pliki: 003-008, 020-025)

Wpłaty na Fundusz Przeciwdziałania COVID-19

W dniu 20 grudnia 2022 r. Prezes Rady Ministrów wydał MKiŚ polecenie dokonania wypłaty środków w kwocie 800 000 tys. zł pochodzących z Funduszu Wypłaty Różnicy Ceny⁵⁷ na Fundusz Przeciwdziałania COVID-19. Zgodnie z wyjaśnieniami Dyrektora Generalnej MKiŚ⁵⁸ na dzień 12 grudnia 2022 r. stan środków na rachunku FWRC wynosił 1 802 000 tys. zł, natomiast prognozowano, że wypłaty środków w grudniu 2022 r. (2 000 tys. zł) oraz w styczniu 2023 r. (1 000 000 tys. zł) wyniosą łącznie 1 002 000 tys. zł. Zgodnie z tymi prognozami na dzień 31 stycznia 2023 r. na rachunku FWRC pozostawać miała kwota 800 000 tys. zł, a zaplanowane zadania miały zostać zrealizowane. Ta kwota została przez MKiŚ przeznaczona na wypłatę na Fundusz Przeciwdziałania COVID-19.

Dyrektor Generalna Ministerstwa wyjaśniła⁵⁹, że środki pozostałe na rachunku FWRC po dokonaniu wypłaty na Fundusz Przeciwdziałania COVID-19 były wystarczające do pokrycia wszystkich wypłat od 12 grudnia 2022 r. do końca stycznia 2023 r. (wyniosły one 774 188,6 tys. zł), a także w lutym do wyczerpania środków zgromadzonych na rachunku.

(akta kontroli str. 1307, 1462 – pliki 015-017, 1527-1528)

Dodatek osłonowy

W „Poradniku dla samorządów dotyczącym wypłaty dodatku osłonowego”⁶⁰ na str. 8 wskazano, że: *Wnioski złożone do 31 stycznia 2022 r. realizowane są przez gminy w terminie do 31 marca 2022 r. Wnioski złożone po tym terminie realizowane są niezwłocznie, stosownie do możliwości technicznych, jakimi dysponuje gmina, jednak najpóźniej do 2 grudnia 2022 r. Beneficjenci, którzy złożą wnioski po 31 stycznia br., otrzymają świadczenie w formie jednorazowej wypłaty, jednak może ona być*

⁵⁵ Decyzja MF/BP4.4143.16.6.2022.RC.

⁵⁶ Dwa wnioski z dnia 6 i 9 grudnia 2022 r. o blokady środków w kwotach: 653,5 tys. zł i 191 tys. zł symbol: 47.4143.11.2.2021.WBD.PO IIS 214-2020 i 47.4143.11.3.2022.WBD.PO IIS 214-2020.

⁵⁷ Dalej: FWRC.

⁵⁸ Pismo z dnia 1 marca 2023 r., znak BKA-RI.081.2.2023 2485561.9548195.7700850.

⁵⁹ Pismo z dnia 12 kwietnia 2023 r., znak BKA-RI.081.2.2023.MB 2565252.9855832.7913906.

⁶⁰ zamieszczonym na stronie internetowej Ministerstwa: <https://www.gov.pl/web/klimat/poradnik-dla-samorzadow>; dalej: *Poradnik dla samorządów*.

zrealizowana nawet do 2 grudnia br. (jest to termin końcowy wypłaty dodatku osłonowego). Z kolei w piśmie MKiŚ⁶¹ skierowanym w dniu 2 stycznia 2023 r. do Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sosnowcu⁶² wskazano, że jeśli wniosek o wypłatę dodatku osłonowego został złożony w ustawowym terminie, to jego wypłata powinna nastąpić niezwłocznie po jego rozpoznaniu, ale nie później niż do dnia 31 grudnia 2022 r.

W dokumentach udostępnionych przez Ministerstwo na potrzeby jednostek realizujących wypłatę dodatku osłonowego wskazano zatem dwa różne terminy końcowe na wypłatę tego dodatku. Według wyjaśnień Dyrektora Generalnej MKiŚ⁶³ pismo z dnia 2 stycznia 2023 r. było kontynuacją korespondencji prowadzonej z MOPS. Pismem z 6 grudnia 2022 r.⁶⁴ MKiŚ udzielił odpowiedzi na pismo MOPS z dnia 23 listopada 2022 r.⁶⁵, w której zawarł informację zgodną z informacją zamieszczoną w Poradniku dla samorządów. Informacja ta dotyczyła kwestii terminu wypłaty dodatków osłonowych, który upływał z dniem 2 grudnia 2022 r. W odpowiedzi MOPS przekazał do resortu pismo z 12 grudnia 2022 r.⁶⁶, w którym wyraził swoją odmienną opinię na temat art. 2 ust. 8 ustawy z dnia 17 grudnia 2021 o dodatku osłonowym⁶⁷, wskazując, że dodatek należy wypłacić nawet po przekroczeniu 2 grudnia 2022 r. W piśmie z 2 stycznia 2023 r.⁶⁸ MKiŚ wskazał na brzmienie art. 2 ust. 8 ustawy o dodatku osłonowym, tj. wskazanie daty wypłaty dodatków osłonowych w terminie do 2 grudnia 2022 r. Ministerstwo wskazało także, że środki na wypłatę tego świadczenia zostały zaplanowane w rezerwie celowej budżetu państwa jedynie na 2022 r., wypłata dodatku osłonowego nie mogła być zatem realizowana po 31 grudnia 2022 r., zwracając uwagę na termin 2 grudnia 2022 r. jako wskazany w ustawie o dodatku osłonowym. MKiŚ wskazał ponadto, że gmina jako podmiot zobowiązany do obsługi wniosków oraz dokonywania wypłat dodatków osłonowych miała prawo do samodzielnego dokonywania interpretacji przepisów ustawy, a Minister Klimatu i Środowiska nie miał wpływu na autonomiczne działania jednostek samorządu terytorialnego. Jednocześnie Minister podniósł, że nie był organem uprawnionym do dokonywania wiążącej wykładni prawa powszechnie obowiązującego. W indywidualnych sprawach mógł to uczynić jedynie sąd powszechny. Dlatego też informacje zawarte w Poradniku dla samorządów lub w pismach MKiŚ nie stanowiły wiążącej wykładni prawa, lecz jedynie opinię Ministra Klimatu i Środowiska, która mogła być użyteczna podczas rozpatrywania wniosków przez organy do tego uprawnione. Ministerstwo wskazało jednocześnie, że na krótko przed ustawowym terminem wypłaty dodatków osłonowych, jak i po tym terminie do MKiŚ wpływały zapytania jednostek, które zgłaszały problem z terminową realizacją wypłaty dodatków osłonowych. Przyczyną problemu było spiętrzenie się wykonywanych przez nie zadań, tj. obsługi dużej ilości innych świadczeń (dodatków węglowych, dodatków do innych źródeł ogrzewania) przy jednoczesnych brakach kadrowych i organizacyjnych. Biorąc pod uwagę dobro beneficjentów, których wnioski zostały pozytywnie rozpatrzone, a do których wypłaty dodatków nie zostały skierowane przez gminy w ustawowym terminie do 2 grudnia 2022 r., Minister wskazując termin 31 grudnia 2022 r., jedynie sygnalizował, że z punktu widzenia zasad finansów publicznych, w szczególności zasad rozliczeń rezerwy celowej, jako że gmina nie

---

⁶¹ Nr DELG-WRD.055.6.2023.SK.

⁶² Dalej: MOPS.

⁶³ Pismo z dnia 10 marca 2023 r., znak 2535878.9639098.7755805.

⁶⁴ Znak sprawy DELG-WRD.055.2380.2022.

⁶⁵ Znak: ZS.024.2.2022.

⁶⁶ Znak: ZS.024.2.2022.

⁶⁷ Dz. U. z 2023 r. poz. 169 ze zm.

⁶⁸ znak sprawy: DELG-WRD.055.6.2023.SK.

dochowała terminu na wypłatę dodatku osłonowego przewidzianego w samej ustawie o dodatku osłonowym, nie było możliwe wydatkowanie środków finansowych, tj. kierowania ich do uprawnionych obywateli, po dniu 31 grudnia 2022 r.

(akta kontroli str. 1401-1406)

Zamówienia publiczne

W 2022 r., w Ministerstwie Klimatu i Środowiska obowiązywały procedury wewnętrzne zatwierdzone przez Dyrektora Generalnego, dotyczące udzielania zamówień publicznych, które w okresie objętym kontrolą były pięciokrotnie zmieniane. W obowiązujących w 2022 r. procedurach dotyczących udzielania zamówień publicznych z 1 sierpnia 2021 r., dokonywano zmian: 13 kwietnia 2022 r., 2 i 25 maja 2022 r. oraz 1 lipca 2022 r. Procedury te regulowały zakresy odpowiedzialności poszczególnych komórek organizacyjnych Ministerstwa w procesie udzielania zamówień publicznych oraz odsyłały do ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych dla zamówień, których wartość przekracza 130 tys. zł. Natomiast, w przypadku zamówień, których wartość nie przekracza 130 tys. zł, tzn. takich, dla których ustawa pzp nie ma zastosowania, procedury te stanowiły przepisy wewnętrzne do stosowania przy prowadzeniu postępowań o udzielenie zamówień publicznych, tj. do momentu podpisania umowy z wykonawcą/dostawcą.

Do badania próby zamówień wybrano trzy zamówienia:

1) Usługa polegająca na realizacji ogólnopolskiej kampanii informacyjnoedukacyjnej na temat energii jądrowej.

Zamówienie zostało udzielone w trybie przetargu nieograniczonego, przewidzianego w ustawie pzp. Ogłoszenie o zamówieniu opublikowano w dniu 6 maja 2022 r., szacunkowa wartość zamówienia wynosiła 7 267,0 tys. zł, natomiast wartość zamówienia wynikająca z ceny ofertowej wynosi 5 203,9 tys. zł. W związku z realizacją przedmiotowej umowy, w okresie objętym kontrolą wykonano całość usługi. Ostatnią fakturę zapłacono w dniu 28 grudnia 2022 r.

Umowa została podpisana z Wykonawcą wyłonionym w drodze przetargu nieograniczonego, dla którego zastosowano osiem kryteriów oceny ofert. Najwyższą wagę otrzymało kryterium ceny – 30 punktów. Kolejne kryteria to *Wstępna koncepcja kreatywna i strategiczna Kampanii*, *Wstępna koncepcja telewizyjnych spotów reklamowych*, *Wstępna koncepcja internetowych spotów reklamowych*, *Wstępna koncepcja radiowych spotów reklamowych*, *Wstępna koncepcja filmowych materiałów edukacyjnych*, *Dodatkowe działania oraz efektywność kampanii internetowej*. Ostatnie z wymienionych kryteriów otrzymało wagę 9 punktów. Najlepszą ofertę złożyła firma Five Media Sp. z o.o., Sp. k. na kwotę 5 203,9 tys. zł. Umowa została podpisana w dniu 19 sierpnia 2022 r. z terminem wykonania usługi do dnia 9 grudnia 2022 r. Zgodnie z protokołami, na podstawie których dokonano odbioru przedmiotu zamówienia, umowa została zrealizowana w terminie umownym i w zakresie wynikającym z protokołów odbioru.

2) Cykl szkoleń o charakterze wykładowym i warsztatowym z zakresu procesu legislacyjnego.

Zgodnie z procedurą⁶⁹ obowiązującą w MKiŚ, zamówienie zostało poprzedzone rozeznaniem rynku poprzez wysłanie zapytań ofertowych do pięciu potencjalnych wykonawców, z terminem nadsyłania ofert do 25 kwietnia 2022 r. Odpowiedzi udzielił

⁶⁹ Procedury udzielania zamówień publicznych w Ministerstwie Klimatu i Środowiska, obowiązujące w 2022 r.

jeden z nich, tj. Włodzimierz Zając Kancelaria legislacyjna WZ z siedzibą w Warszawie, przy ul. Zajączkiej 15. Cena ofertowa dla całego zamówienia wynosiła 63,2 tys. zł brutto. Umowa na wykonanie usługi została podpisana w dniu 20 maja 2022 r. Szkolenia odbyły się w dniach od 1 czerwca 2022 r., do 26 października 2022 r. W dniu 3 listopada 2022 r. Dyrektor Biura Zarządzania Kapitałem Ludzkim podpisał ostatni protokół odbioru szkoleń i warsztatów, którym potwierdzono wykonanie usługi. Kwota 63,2 tys. zł za całe zamówienie obejmowała wszystkich pracowników MKiŚ, w tym 11 558 zł brutto za pracowników z cz. 47-Energia.

3) Zakup czasu antenowego na emisję spotu telewizyjnego w ramach kampanii promującej dodatek osłonowy.

Zgodnie z art. 11 ust 1 pkt 5 ustawy pzp zamówienie zostało zlecone z wyłączeniem przepisów przywołanej ustawy. Natomiast zgodnie z procedurą⁷⁰ obowiązującą w MKiŚ, zamówienie zostało poprzedzone rozeznaniem rynku poprzez wysłanie zapytań ofertowych do trzech potencjalnych wykonawców, z terminem nadsyłania ofert do 13 stycznia 2022 r. Zamówienie zostało podzielone na trzy zlecenia, do których oferenci startowali osobno. Odpowiedzi na zlecenie I złożyło trzech oferentów, na zlecenie II, oferty złożyło dwóch oferentów, a na zlecenie III – jeden oferent. Cena ofertowa dla zlecenia I wyniosła 500 tys. zł brutto, dla zlecenia II – 300 tys. zł, natomiast dla zlecenia III – 200 tys. zł. Umowy na wykonanie usług zostały podpisane w dniu 21 stycznia 2022 r. Protokoły odbioru zostały podpisane w dniu 24 marca 2022 r. dla zlecenia I, 25 lutego 2022 r. dla zlecenia II, 3 marca 2022 r. dla zlecenia III. Protokoły odbioru zostały podpisane przez Dyrektora Departamentu Edukacji i Komunikacji. Usługi zostały wykonane w terminach zgodnych z podpisanymi umowami. W ramach powyższego postępowania wyłoniono trzech wykonawców po jednym do każdego zlecenia: Wykonawcą zlecenia I była Telewizja Polsat Sp. z o.o., zlecenia II – Telewizja Puls Sp. z o.o. oraz zlecenia III – Telewizja Polska S.A.

(akta kontroli str. 1043 plik 176-206; 1045 plik 212-311; 1051 plik 366)

Realizacja działań nadzorczych

W 2022 r. MKiŚ nie miał jednostek podległych. Do jednostek nadzorowanych Ministerstwa w zakresie działu administracji rządowej – Energia należały:

1. Centralne Laboratorium Ochrony Radiologicznej w Warszawie;
2. Instytut Chemii i Techniki Jądrowej w Warszawie;
3. Instytut Energetyki w Warszawie;
4. Instytut Fizyki Plazmy i Laserowej Mikrosyntezy im. Sylwestra Kaliskiego w Warszawie;
5. Instytut Nafty i Gazu – Państwowy Instytut Badawczy w Krakowie;
6. Narodowe Centrum Badań Jądrowych w Otwocku-Świerku;
7. Zakład Unieszkodliwiania Odpadów Promieniotwórczych z siedzibą w Otwocku-Świerku.

Działania nadzorcze MKiŚ⁷¹ wobec jednostek nadzorowanych w zakresie prawidłowości i terminowości sporządzania sprawozdań realizowane były systematycznie poprzez analizę otrzymanych sprawozdań, wychwytywanie nieprawidłowości oraz wzywanie jednostek do ich usunięcia. W wyniku analiz stwierdzane były nieliczne błędy. Na żądanie pracowników MKiŚ jednostki kontrolowane przekazywały stosowne wyjaśnienia bądź składały korekty

⁷⁰ Procedury udzielania zamówień publicznych w Ministerstwie Klimatu i Środowiska, obowiązujące w 2022 r.

⁷¹ Prowadzone przez Departament Budżetu.

sprawozdań. W zakresie nadzoru nad instytucjami (pkt 1-6) MKiŚ⁷² dokonywał: oceny ich działalności, oceny okresowej dyrektorów tych instytucji (dla instytucji wskazanych w pkt 1-4 i 6), zatwierdzał sprawozdania finansowe.

Ponadto w 2022 r. prowadzono dwie kontrole w jednostkach nadzorowanych⁷³, natomiast w przypadku jednej⁷⁴ w trakcie realizacji były zalecenia pokontrolne. Kontrole dotyczyły kwestii związanych z wykorzystaniem dotacji oraz wybranych aspektów działania jednostek, tj. realizacji zadań, udzielania zamówień, kwestii kadrowo-płacowych, szkoleń, wykorzystania majątku służbowego, finansów, organizacji pracy, zarządzania jednostkami. W ich trakcie weryfikowano także stan wdrożenia zaleceń z poprzednich kontroli.

(akta kontroli str. 1307-1315, 1436 – plik 077)

Wydatki na działania promocyjne i reklamowe

W 2022 r. komórkami organizacyjnymi Ministerstwa realizującymi zadania z zakresu promocji i reklamy były Departament Funduszy Europejskich (DFE)⁷⁵, Departament Edukacji i Komunikacji (DEK)⁷⁶ i Departament Energii Jądrowej (DEJ)⁷⁷. Nadzór nad DEK sprawowała Minister Klimatu i Środowiska Pani Anna Moskwa, nad DFE Podsekretarz Stanu Adam Guibourge-Czetwertyński, a nad DEJ Podsekretarz Stanu Piotr Działo oraz Podsekretarz Stanu Adam Guibourge-Czetwertyński⁷⁸.

Na działania promocyjne i reklamowe w 2022 r. wydatkowano kwotę 20 522,5 tys. zł, co stanowiło 14,9% kwoty wydatków poniesionych w części budżetowej 47 – Energia

---

⁷² Zadania te wykonywał Departament Energii.

⁷³ ZUOP, Instytut Chemii i Techniki Jądrowej.

⁷⁴ Instytut Nafty i Gazu – Państwowy Instytut Badawczy.

⁷⁵ Stosownie do § 22 Wew. Reg. Organizacyjnego Departamentu Funduszy Europejskich w Wydziale Informacji i Promocji realizuje zadania Ministra pełniąc funkcję Instytucji Pośredniczącej w ramach priorytetów I, II, VII, X (w sektorze energetyka) i XI (REACT-EU) POIiŚ 2014-2020 oraz w ramach programów MF EOG i NMF związane z zapewnieniem prawidłowej i sprawnej realizacji działań informacyjnych i promocyjnych, w tym koordynacji; działań Instytucji Wdrażających w tym zakresie oraz zapewnieniem prawidłowej i sprawnej realizacji zamówień publicznych w ramach pomocy technicznej.

⁷⁶ Stosownie do § 11 Wew. Reg. Organizacyjnego Departamentu Edukacji i Komunikacji z 31 grudnia 2021 r. Wydział Edukacji Ekologicznej i Promocji realizuje zadania w zakresie inicjowania i realizacji projektów edukacyjnych z zakresu działań administracji rządowej, którymi kieruje Minister (m.in. poprzez przygotowanie oraz realizację działań w prasie i Internecie, przygotowanie do realizacji spotów telewizyjnych i radiowych oraz ich emisję, przygotowanie materiałów edukacyjnych Ministerstwa) oraz inicjowanie, realizacja lub wsparcie działań o charakterze edukacyjno-informacyjnopromocyjnym związanych z realizacją zadań Ministra (m.in. poprzez: organizację i realizację przedsięwzięć artystycznych, w tym wystaw, organizację lub wsparcie organizacji lub realizacji wydarzeń, w tym konferencji, konkursów, imprez plenerowych, przygotowywanie do realizacji programów radiowych i telewizyjnych promujących działania Ministerstwa, przygotowywanie i zapewnienie materiałów informacyjnych, edukacyjnych i promocyjnych na potrzeby realizacji projektów informacyjnych, edukacyjnych i promocyjnych Kierownictwa Ministerstwa, we współpracy z pozostałymi komórkami organizacyjnymi Departamentu oraz Biurem Ministra.

⁷⁷ Stosownie do § 10 pkt 7, 12 oraz 13 Wew. Reg. Organizacyjnego Departamentu Energetyki Jądrowej z 1 sierpnia 2021 r. do zadań Wydziału Informacji Społecznej oraz Budowy Kadr na Potrzeby Energetyki Jądrowej należało prowadzenie działań informacyjnych, edukacyjnych i popularyzatorskich w zakresie energetyki jądrowej oraz składowania odpadów promieniotwórczych, koordynowanie na poziomie resortu wymiany informacji z zakresu prowadzenia działań informacyjnych z innymi interesariuszami PPEJ oraz przygotowywanie, zamawianie i dystrybuowanie materiałów informacyjnych na temat energii jądrowej, realizacja innych działań niezbędnych do efektywnego prowadzenia komunikacji społecznej w zakresie energetyki jądrowej, w tym zamawianie badań społecznych, przygotowywanie strategii komunikacyjnych, bieżące wyjaśnianie aktualnych kwestii.

⁷⁸ Zarządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 15 grudnia 2022 r. w sprawie podziału kompetencji w kierownictwie Ministerstwa Klimatu i Środowiska (Dz. Urz. Min. Klim. i Środ. poz. 71. oraz z 2023 r. poz. 1).

w 2022 r. (137 907, 2 tys. zł) oraz było ponad jedenastokrotnie wyższe od kwoty wydatkowanej w 2021 r. (1 799,9 tys. zł) na ten cel.

Do dnia zakończenia czynności kontrolnych Ministerstwo nie przedłożyło dokumentów Ministerstwa Klimatu i Środowiska o charakterze strategicznym dotyczących planu działań promocyjnych i reklamowych⁷⁹. Dyrektorka Generalna MKiŚ poinformowała, że zadania z zakresu promocji i reklamy na rok 2022 w części budżetowej 47 – Energia zaplanowano w następujących dokumentach:

- Rocznym planie działań informacyjnych i promocyjnych na 2022 r. dla Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2014 – 2020 oraz dla Programu Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko na lata 2021-2027 sektor energetyka z dnia 26 października 2021 r.
- Rocznym planie działań informacyjnych i promocyjnych na 2022 r. dla Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2014 – 2020 oraz dla Programu Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko na lata 2021-2027 sektor energetyka z dnia 28 marca 2022 r., zmienianym i uzupełnianym w dniu 12 stycznia 2022 r. oraz w dniu 22 sierpnia 2022 r.,
- Planie zamówień publicznych na 2022 rok.

NIK zwraca uwagę, że wyżej wymienione dokumenty nie są dokumentami strategicznymi Ministerstwa, gdyż dotyczą również innych jednostek, a także dotyczą wyłącznie działań finansowanych ze środków POIiŚ oraz Programu Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat i Środowisko, natomiast plan zamówień publicznych dotyczy wyłącznie konkretnych zakupów, a nie ogólnych koncepcji poszczególnych działań i zadań informacyjno-promocyjnych, które miały być realizowane przez MKiŚ w 2022 r.

MKiŚ posiadało plany finansowe w podziale na poszczególne komórki organizacyjne, jednak bez wyodrębnienia wydatków na działania promocyjno-reklamowe na 2022 r.

Analizie poddano wybrane zadania i działania edukacyjno-informacyjne ujęte w dokumencie – Program Polskiej Energetyki Jądrowej (PPEJ)⁸⁰. Jednym z założeń PPEJ było przeprowadzenie ogólnopolskiej kampanii edukacyjno-informacyjnej, budującej stabilne i świadome poparcie społeczne dla energetyki jądrowej⁸¹.

Na kampanię „Poznaj Atomickich. Z energią jądrową na co dzień” wydatkowano w 2022 r. kwotę 10 802,2 tys. zł. W ramach tej kampanii badaniu poddano łączne wydatki w kwocie 8 803,9 tys. zł w ramach umów: DEJ/14/2022, DEJ/25/2022 i DEJ/26/2022, w zakresie zgodności dokumentów księgowych z wymaganiami określonymi w przepisach ustawy o rachunkowości⁸².

Ponadto zbadano wydatki w zakresie zgodności dokumentów księgowych z wymaganiami określonymi w przepisach ustawy o rachunkowości w kwocie 1 200,0 tys. zł w ramach umowy nr DEK/38/2022 poniesione na kampanię „Rządowa Tarcza Energetyczna”, na którą łącznie wydatkowano 3 786,7 tys. zł. Środki na tę kampanię nie były planowane w budżecie na 2022 r., gdyż miała ona za zadanie poinformować

---

⁷⁹ Pismo NIK z dnia 17 stycznia 2023 r., znak KGP.410.001.02.2023/AN2 oraz z dnia 3 marca 2023 r., znak KGP.410.001.02.2023/AN11; odpowiedzi MKiŚ z dnia 9 lutego 2023 r., znak BKA-RI.081.2.2023 oraz z dnia 13 marca 2023 r., znak 2531219.9640160.7757654.

⁸⁰ Uchwała Nr 141 Rady Ministrów z dnia 2 października 2020 r. w sprawie aktualizacji Programu wieloletniego pod nazwą „Program polskiej energetyki jądrowej” (M.P. poz. 946).

⁸¹ PPEJ zadanie 2.4.

⁸² Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2023 r. poz. 120 ze zm.); dalej: ustawa o rachunkowości.

obywateli o możliwości skorzystania z poszczególnych dodatków energetycznych, wynikających z ustaw uchwalonych w 2022 r. w związku z kryzysem energetycznym spowodowanym agresją Rosji na Ukrainę.

W 2021 r. nie poniesiono wydatków na ww. kampanie promocyjno-reklamowe.

Minister KiŚ, pełniący funkcję Instytucji Pośredniczącej⁸³, był koordynatorem działań informacyjno-promocyjnych Instytucji Wdrażających⁸⁴ POIiŚ 2014-2020, która została określona w Rocznym planie działań informacyjnych i promocyjnych na 2022 r.⁸⁵.

RPD obejmował działania realizowane przez IP oraz IW. W ramach koordynacji systemu informacji i promocji, w tym edukacji, Minister koordynował zgłaszanie projektów do DOFE⁸⁶, a także zgłaszał informacje na temat ważnych wydarzeń.

DEK był odpowiedzialny za ewaluację oraz monitorowanie działań informacyjno-edukacyjnych.

(akta kontroli str. 1091-1102, 1171-1174, 1203-1211, 1227-1237, 1254-1273, 1274, 1276-1293 – pliki: 037-046, 067-112, 124-128)

Zobowiązania

Zgodnie ze sprawozdaniem Rb-28, zobowiązania na koniec 2022 r. wyniosły 23 773,3 tys. zł. W porównaniu z ich stanem na koniec 2021 r. (22 027,4 tys. zł), wielkość zobowiązań wzrosła o 1 745,9 tys. zł (7,9%). Największe zobowiązania dotyczyły zapłaty składek do Międzynarodowej Agencji Energii Jądrowej, na łączną kwotę 18,4 mln zł oraz na rzecz Gminy Różan, na funkcjonowanie składowiska odpadów promieniotwórczych. Wszystkie zobowiązania, dla których do zakończenia niniejszej kontroli minął termin zapłaty zostały spłacone bez opóźnień. Minister KiŚ nie ponosił kosztów z tytułu nieterminowych płatności zobowiązań. Wzrost zobowiązań wynika między innymi ze zwiększenia składek do organizacji międzynarodowych oraz wypłaty dodatkowego wynagrodzenia rocznego za 2021 r. wraz z pochodnymi, płatnych w I kwartale 2022 r.

(akta kontroli str.1042 plik 165; 1055 plik 457)

2.2 Wydatki budżetu środków europejskich

Opis stanu faktycznego

Plan (po zmianach) wydatków budżetu środków europejskich w części 47 – Energia wyniósł 2 283 400,6 tys. zł, w tym: 1 160 835,0 tys. zł w dziale 150 – Przetwórstwo przemysłowe, 1 120 176,0 tys. zł w dziale 900 – Gospodarka komunalna i ochrona środowiska oraz 2 389,6 tys. zł w dziale 750 – Administracja publiczna. Pierwotny plan został zwiększony ze środków rezerwy celowej budżetu środków europejskich (poz. 98) o kwotę 1 742,8 tys. zł przeznaczoną na realizację projektu pn. „Inteligentnie w energetyce. Wsparcie budowy inteligentnej sieci energetycznej w Polsce” realizowanego w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-

⁸³ Dalej: IP.

⁸⁴ Dalej: IW.

⁸⁵ Dalej: RPD.

⁸⁶ Dni Otwarte Funduszy Europejskich. Działanie obejmowało promocję wydarzenia, aktywizację i zachęcanie beneficjentów do udziału w akcji DOFE, weryfikację zgłoszeń, opiniowanie atrakcji i ich opisów oraz weryfikowanie atrakcji na stronie DOFE. W DOFE, które miało miejsce w III i IV kw. 2022 r. wzięło udział 13 Beneficjentów.

2020, dla jednostki realizującej, tj. MKiŚ. Zwiększenie planu nastąpiło w drodze jednej decyzji Ministra Finansów⁸⁷ w dziale 750 – Administracja publiczna.

Z budżetu środków europejskich wydatkowano kwotę 2 262 475,2 tys. zł, co stanowiło 99,1% budżetu środków europejskich po zmianach, uwzględniając zwroty dokonane w 2022 r. – wykonanie wyniosło 2 232 258,6 tys. zł, tj. 97,8% planu po zmianach.

Środki zostały przeznaczone na realizację Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2014-2020 oraz Instrumentu „Łącząc Europę”.

(akta kontroli str. 860-861, 1457 – pliki: 050-051)

Badaniu poddano także pięć wydatków z budżetu środków europejskich o największej wartości, dobranych metodą celową na łączną kwotę 1 865,6 tys. zł. Skontrolowane wydatki zostały przeznaczone na zadania ujęte w umowie o dofinansowanie. Były zgodne z kategoriami wydatków wynikającymi z postanowień umowy o dofinansowanie projektu i z zatwierdzonym budżetem projektu oraz faktycznie poniesione oraz zostały dokonane w okresie kwalifikowalności.

(akta kontroli str. 1175-1189, 1238-1241, 1276-1293 – pliki: 113-123)

Zgodnie z § 3 ust. 1 umowy dotacji nr 26/DB/2022 z dnia 25 marca 2022 r. na kwotę 21,9 tys. zł wypłaconej na rzecz ZUOP wypłata dotacji miała nastąpić jednorazowo na rachunek ZUOP w terminie do sześciu dni roboczych od dnia zawarcia umowy. W związku z faktem, że umowa została podpisana 25 marca 2022 r., wypłata powinna nastąpić najpóźniej do dnia 4 kwietnia 2022 r. NIK zauważa, że zgodnie z wtórnikiem zlecenia płatniczego wypłata środków dotacji nastąpiła dopiero w dniu 6 kwietnia 2022 r., tj. dwa dni po terminie wynikającym z umowy dotacji podpisanej z ZUOP. Stanowi to naruszenie postanowień umowy dotacji.

Według wyjaśnień Dyrektor Generalnej MKiŚ⁸⁸ opóźnienie w wypłacie dotacji spowodowane było późnym przekazaniem do Departamentu Budżetu umowy dotacji. Opóźnienie wynikało z niewygenerowania się podpisu elektronicznego Ministra KiŚ na umowie oraz konieczności wyjaśnienia tej kwestii.

(akta kontroli str. 1426-1427, 1457 – pliki: 031, 040, 042-043)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie budżetu państwa i budżetu środków europejskich w 2022 r. przez kontrolowaną jednostkę w zakresie wydatków.

Ministerstwo prawidłowo realizowało zadania związane z ponoszeniem wydatków budżetowych i wydatków ze środków europejskich. Nieprawidłowości w zakresie dotacji wypłaconej na rzecz INiG PIB nie miały istotnego wpływu na realizację wydatków z dotacji w części 47 - Energia.

Zamówienia publiczne były realizowane z zapewnieniem zasady konkurencyjności przy wyborze najkorzystniejszej oferty oraz zostały zrealizowane zgodnie z postanowieniami zawartych umów. Ministerstwo Klimatu i Środowiska prawidłowo dokonało wyłączeń ustawy pzp, w przypadku zamówień, których wartość nie przekraczała kwoty 130 tys. zł.

Wszystkie zobowiązania zostały zapłacone w terminach ich wymagalności.

⁸⁷ Nr IP6.972.40.2022.AYM z dnia 7 marca 2022 r.

⁸⁸ Pismo z dnia 5 kwietnia 2023 r., znak BKA-RI.081.2.2023.MB 2565252.9815383.7886110.

3. Sprawozdawczość

Kontrolą objęto prawidłowość sporządzania łącznych sprawozdań za 2022 r. przez dysponenta części 47–Energia oraz sprawozdań jednostkowych za 2022 r. przez dysponentów pierwszego i trzeciego stopnia tej części budżetowej.

- o stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych (Rb-23),
- z wykonania planu dochodów budżetowych (Rb-27),
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa (Rb-28),
- z wykonania planu wydatków, które nie wygasły z upływem roku budżetowego (Rb-28NW),
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa w zakresie programów realizowanych ze środków pochodzących z budżetu UE oraz niepodlegających zwrotowi środków z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie EFTA, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28 Programy),
- z wykonania planu wydatków budżetu środków europejskich, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28 UE),
- z wykonania wydatków budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich w układzie zadaniowym (Rb-BZ1).

Kontrolą poprawności sporządzenia objęto również sprawozdania w zakresie operacji finansowych za IV kwartał 2022 r. o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych (Rb-N) i o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z).

Sprawozdania łączne zostały sporządzone przez dysponenta części 47–Energia na podstawie sprawozdań jednostkowych dysponentów pierwszego i trzeciego stopnia. Kwoty wykazane w sprawozdaniach jednostkowych dysponentów pierwszego i trzeciego stopnia były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. Stosowany system kontroli zarządczej zapewniał w sposób racjonalny prawidłowość sporządzania sprawozdań. Wyżej wymienione sprawozdania zostały sporządzone terminowo i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym.

(akta kontroli str. 426-861)

Dysponent trzeciego stopnia części 47–Energia zrealizował wnioski pokontrolne nr 1 oraz 3 przedstawione przez NIK w wystąpieniu pokontrolnym z kontroli P/22/001 Wykonanie budżetu państwa w 2021 r. w części 47 Energia⁸⁹. W ramach realizacji wniosku nr 1, ewidencję składek do organizacji międzynarodowych zaczęto prowadzić na koncie 244 „Pozostałe rozrachunki w walutach obcych”. Realizując wniosek nr 3, dysponent trzeciego stopnia zaprzestał ewidencji dochodów na koncie 136 „Rachunek bieżący jednostki budżetowej – dochody” i prowadził ją na koncie 130 „Rachunek bieżący jednostki”. Wniosek pokontrolny nr 2 w zakresie ewidencjonowania umorzeń należności zgodnie z przepisami załącznika nr 3 rzrp⁹⁰ oraz art. 15 ust. 1 ustawy o rachunkowości będzie realizowany, według wyjaśnień

⁸⁹ KGP.410.001.02.2022.

⁹⁰ Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2020 r. poz. 342).

Dyrektor Generalnej Ministerstwa⁹¹, gdy wystąpią księgowania umorzeń należności, jednak w 2022 r. taka sytuacja nie miała miejsca, bowiem w części 47 – Energia nie podejmowano decyzji dotyczących umorzenia zadłużenia.

Ponadto NIK zwraca uwagę, że w Polityce rachunkowości w zakresie Zakładowego Planu Kont dysponenta trzeciego stopnia wykazane jest konto, które nie jest stosowane do ewidencjonowania operacji gospodarczych występujących w Ministerstwie, tj. konto 016 *Dobra kultury*.

(akta kontroli str. 10-11, 16-17, 521-525)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

Zapisy Polityki rachunkowości⁹² dysponenta trzeciego stopnia w zakresie Zakładowego Planu Kont⁹³ dotyczące konta 130 – „Rachunek bieżący jednostki budżetowej - wydatki” i konta 136 – „Rachunek bieżący jednostki budżetowej – dochody” nie były zgodne z przepisami załącznika nr 3 rzrp⁹⁴ oraz dokonywaną w 2022 r. ewidencją na tych kontach w księgach rachunkowych tego dysponenta. W wyżej wymienionym Zakładowym Planie Kont w wykazie kont księgi głównej występuje konto 136 – „Rachunek bieżący jednostki budżetowej – dochody”. Według opisu konto to „służy do ewidencji stanu wartości pieniężnych oraz obrotów na rachunku bankowym z tytułu dochodów budżetowych (wpływy) objętych planem finansowym Ministerstwa oraz dochodów nieplanowanych”. Ponadto, jak wskazano w ZPK, konto 130 o nazwie „Rachunek bieżący jednostki budżetowej - wydatki” służy do ewidencji stanu wartości pieniężnych oraz obrotów na rachunku bankowym z tytułu wydatków budżetowych objętych zatwierdzonym na dany rok budżetowy planem finansowym, jak również planem środków niewygasających”.

Zgodnie z załącznikiem nr 3 rzrp pn. *Plan kont dla jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych*, konto 136 służy do ewidencji środków pieniężnych państwowych funduszy celowych znajdujących się na rachunku bankowym funduszu. Natomiast do ewidencji stanu środków pieniężnych oraz obrotów na rachunku bankowym z tytułu zarówno wydatków jak i dochodów (wpływów) budżetowych służy konto 130 – „Rachunek bieżący jednostki”.

Dysponent trzeciego stopnia części 47 – Energia, realizując wniosek pokontrolny nr 3 zawarty w wystąpieniu pokontrolnym z kontroli wykonania budżetu państwa w 2021 r. w części 47 Energia, dokonał w księgach rachunkowych 2022 r. przeksięgowania zapisów dotyczących dochodów budżetowych ujętych na koncie 136 na konto 130. Na dzień 31 grudnia 2022 r. dochody budżetowe były zaewidencjonowane na koncie 130, a konto 136 nie wykazywało obrotów. Nie dokonano jednocześnie zmian w Polityce rachunkowości, co skutkowało prowadzeniem ewidencji księgowej na tych kontach niezgodnie z obowiązującą w 2022 r. Polityką rachunkowości.

Zdaniem NIK, oprócz dostosowania ewidencji do wymogów rzrp, niezbędne jest wprowadzenie odpowiednich zmian w Zakładowym Planie Kont, stanowiącym integralną część Polityki rachunkowości, z uwzględnieniem przepisów załącznika nr 3 do rzrp oraz art. 3 ust. 1 pkt 11 ustawy o rachunkowości, zgodnie z którym przez

⁹¹ Pismo z dnia 26 stycznia 2023 r., znak BKA-RI.081.2.2023.

⁹² Polityka rachunkowości oraz procedury kontroli finansowej Ministerstwa Klimatu i Środowiska, załącznik do zarządzenia Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 31 października 2022 r., Dz. Urz. MKiŚ poz. 58.

⁹³ Załącznik nr 1 do Polityki rachunkowości oraz procedur kontroli finansowej Ministerstwa Klimatu i Środowiska – Zakładowy Plan Kont w Ministerstwie Klimatu i Środowiska, dalej: ZPK.

⁹⁴ Dalej: załącznik nr 3 do rzrp.

przyjęte zasady (politykę) rachunkowości rozumie się wybrane i stosowane przez jednostkę rozwiązania dopuszczone ustawą.

Według wyjaśnień Dyrektora Generalnej⁹⁵, decyzja o realizacji wniosku pokontrolnego została podjęta już po dokonaniu aktualizacji Polityki rachunkowości dysponenta trzeciego stopnia, która nastąpiła 31 października 2022 r.

NIK zwraca uwagę, że w Polityce rachunkowości dysponenta pierwszego stopnia części 47 – Energia⁹⁶ wskazano, zgodnie z załącznikiem nr 3 rzrp, że konto 136 służy do ewidencji środków pieniężnych państwowych funduszy celowych znajdujących się na rachunku bankowym funduszu, natomiast konto 130 – do ewidencji stanu środków pieniężnych oraz obrotów na rachunkach bankowych z tytułu dochodów oraz wydatków budżetowych.

(akta kontroli str. 301, 510, 1482-1486)

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli opiniuje pozytywnie sporządzone przez dysponentów pierwszego i trzeciego stopnia części 47–Energia sprawozdania budżetowe i w zakresie operacji finansowych. Sprawozdania zostały sporządzone zgodnie z prowadzoną ewidencją. Stwierdzona nieprawidłowość dotycząca Zakładowego Planu Kont dysponenta trzeciego stopnia, będącego integralną częścią polityki rachunkowości, nie wpłynęła na prawidłowość danych wykazywanych w sporządzonych przez niego sprawozdaniach.

OBSZAR

V. Wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujący wniosek:

Wnioski

Dokonanie aktualizacji Polityki rachunkowości dysponenta trzeciego stopnia w zakresie dostosowania Zakładowego Planu Kont, w szczególności opisu kont 130 i 136, zgodnie z przepisami załącznika nr 3 rzrp oraz art. 3 ust. 1 pkt 11 ustawy o rachunkowości, a także wyeliminowanie kont, które nie są wykorzystywane do ewidencjonowania operacji gospodarczych występujących w Ministerstwie.

VI. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie⁹⁷ umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia

⁹⁵ Pismo z dnia 4 kwietnia 2023 r., znak 2569889.9793076.7879802.

⁹⁶ Polityka rachunkowości Ministra Klimatu i Środowiska jako dysponenta I stopnia części budżetowych, Rozdział VIII – Opis kont syntetycznych i zasady ich funkcjonowania, Warszawa 2020 r.

⁹⁷ Najwyższa Izba Kontroli zwraca się z prośbą o zgłaszanie, w miarę możliwości, zastrzeżeń opatrzonych kwalifikowanym podpisem elektronicznym, na adres elektronicznej skrzynki podawczej (ePUAP) NIK lub na adres mailowy NIK wskazany w stopce na pierwszej stronie niniejszego wystąpienia. W przypadku zaś nadania pisma z zastrzeżeniami (pisma opatrzonego własnoręcznym podpisem) w placówce pocztowej operatora wyznaczonego, NIK zwraca się z prośbą o dodatkowe przekazanie skanu tych zastrzeżeń na ww. adres mailowy.

pokontrolnego w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Prezesa Najwyższej Izby Kontroli. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Warszawa, 17kwietnia 2023 r.

Wiceprezes
Najwyższa Izba Kontroli
Małgorzata Motylow

(-)
Podpis

Zmian w wystąpieniu pokontrolnym dokonał:
Najwyższa Izba Kontroli
p.o. Dyrektora Departamentu Gospodarki,
Skarbu Państwa i Prywatyzacji
Maciej Maciejewski

.....
podpis